

Albánie

V posledních dvou desetiletích udělala Albánie obrovský pokrok při vytváření důvěryhodné pluralitní demokracie a tržní ekonomiky. Od nového tisíciletí růst HDP postupně klesal a v roce 2012 dosahoval hodnoty 1,1 %. Přesto byla Albánie před globální finanční krizí jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik v Evropě. Za rok 2018 byl růst HDP odhadován na 4 % a míra inflace na 2,3 %. Celková populace v zemi zůstává stabilně na 2,9 mil. obyvatel a HDP na jednoho obyvatele se dle odhadů MMF pohybuje na úrovni 5 261 USD. V zemi je dlouhodobě poměrně vysoké procento nezaměstnanosti na úrovni okolo 14 %. Běžný účet je dlouhodobě deficitní

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	3,4	3,8	4,0	3,7	3,9	3,9
HDP/obyv. (USD)	4 132	4 544	5 261	5 448	5 860	6 338
Míra inflace (%)	1,3	2,0	2,1	2,8	3,0	3,0
Nezaměstnanost (%)	15,2	13,8	13,5	13,3	13	12,8
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,9	0,9	-1,1	-1	-1,1	-1,1
Populace (mil.)	2,9	2,9	2,8	2,9	2,9	2,9
Konkurenceschopnost	80/138	75/137	76/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	5/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, WEF, SB

- ▶ Evropská unie má s Albánií uzavřenou preferenční obchodní dohodu.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), si Albánie dlouhodobě polepšuje a v roce 2018 se umístila na 76. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik. Stupeň exportního rizika dle OECD je aktuálně 5/7.

Vývoz ČR do Albánie 2018 (2017),
hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	228 227	16,6	316 729	-27,9
8544	Izolované dráty, kabely aj. izolované el. vodiče vláken	161 556	11,8	99 744	62,0
3402	Prostředky povrchově aktivní prací čisticí aj.	129 861	9,5	69 497	86,9
8536	El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V	117 502	8,6	79 370	48,0
2716	Energie elektrická	97 629	7,1	71 594	36,4
3809	Přípravky k úpravě povrchu, k apretování, přípravky k urychlení barvení ap.	50 981	3,7	45 100	13,0
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	50 855	3,7	56 799	-10,5
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	32 606	2,4	15 706	107,6
9504	Videoherní konzole a automaty, výrobky pro lunaparkové, stolní nebo sp	31 267	2,3	7 319	327,2
3926	Ostatní výrobky z plastů a výrobky z ostatních materiálů čísel 3901 až 3914	29 941	2,2	20 680	44,8
Celkem TOP 10		930 425	67,8	782 538	18,9
Celkem vývoz		1 372 480		1 208 810	13,5

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Albánie 2018 (2017),
hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8544	Izolované dráty, kabely aj. izolované el. vodiče vláken	390 958	38,1	234 090	67,0
2716	Energie elektrická	243 251	23,7	57 456	323,4
6403	Obuv se svrškem z usně	73 498	7,2	71 152	3,3
6109	Trička, vrchní tílka aj. nátělníky pletené	39 409	3,8	27 342	36 819
6406	Části obuvi, stélky, podpatěnky ap., kamaše aj.	39 250	3,8	16 173	142,7
6108	Kombiné, pyžama, kalhotky ap., dámské, pletené	31 699	3,1	23 485	35,0
6107	Spodky, pyžama, župany ap., pánské, pletené	31 078	3,0	28 490	9,1
0807	Melouny (vč vodních melounů)	28 416	2,8	36 819	-22,8
0707	Okurky nakládačky čerstvé chlazené	15 100	1,5	6 041	16 742
0709	Zelenina ostatní čerstvá chlazená	14 986	1,5	16 742	-10,5
Celkem TOP 10		907 645	88,4	517 790	75,3
Celkem dovoz		1 027 168		652 402	57,4

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Dopravní průmysl a infrastruktura

S technickou pomocí EU Albánie připravuje změny v legislativní oblasti týkající se albánské železnice, které by měly být schváleny parlamentem na jaře 2019. Změny vychází z národní strategie zacílené na posílení efektivnosti sektoru a jeho integraci do regionální i transevropské železniční sítě. Prioritou je zejména kvalitní spojení mezi albánskými přístavy v Durrësu, Vloře a Shëngjinu. Dále pak zejména zlepšení přeshraničního železničního spojení s Černou Horou, jediného železničního přeshraničního spojení, které má Albánie se sousedními státy. V dlouhodobějším výhledu se plánuje vybudovat železniční spojení z albánského Durrësu do makedonské Skopje jako části albánsko-makedonsko-bulharského koridoru. První stavbou v rámci revitalizace albánských železnic bude rekonstrukce a dostavba nové části železničního spojení Tirana–Durrës. Tendr na tuto stavbu proběhl koncem roku 2018 a výsledky by měly být oznámeny v únoru 2019. Jako subdodavatel se tendru zúčastnila i česká firma. Náklady na realizaci záměru jsou odhadovány na 82 mil. eur. Z celkových nákladů bude 44 % hradit Evropská banka pro obnovu a rozvoj, zbytek albánská vláda. Albánské železnice rovněž plánují opravy a modernizace lokomotiv české provenience.

► Stavební průmysl

Stavebnictví očekává zakázky při realizaci infrastrukturálních projektů v oblasti dopravy (silnice, železnice), energetiky (stavba plynovodu TAP bude dokončena v roce 2020, v dalších letech bude navazovat plynofikace země, plánuje a připravuje se výstavba a rekonstrukce vodních elektráren) a životního prostředí (odpadové hospodářství, vodovody, odstranění ekologických zátěží). Aktuálně jsou příležitostí pro české firmy v oboru dodávky materiálu pro bytovou výstavbu. Zdrojem financí pro výstavbu rodinných domů jsou finanční prostředky zasílané Albánci pracujícími v zahraničí prostřednictvím tzv. remitencí. Na podporu zahraničních investic v oblasti turizmu, albánská vláda v posledním daňovém balíčku osvobodila nově budované čtyř a pětihvězdičkové hotely z placení daně z příjmu po dobu 10 let a snížila DPH na ubytovací služby v nich poskytované na 6 %.

► Textilní a obuvnický průmysl

Oděvní a obuvnický průmysl je dynamicky se rozvíjejícím odvětvím albánské ekonomiky a zaměstnává více jak 100 tis. lidí. Finální produkty jsou významným vývozním artiklem a odvětví se na exportu podílí více než 30 %. Podíl dále roste (35 % v roce 2015), což dle finančního objemu zařazuje toto odvětví na první místo v albánských exportech. Vláda podporuje rozvoj odvětví daňovými úlevami a podporou investic. Cílem těchto opatření je nejen udržet zaměstnanost v odvětví, ale i přilákat další zahraniční firmy a investory. Expanze zejména textilního průmyslu v Albánii poněkud naráží na nedostatek kvalifikované pracovní síly, která je potřebná pro udržení kvality výroby. České firmy, které jsou nebo mohou být dodavatelem surovin a hlavně polotovarů pro toto odvětví, mají příležitost pro zvýšení objemu dodávek, popř. pro vstup na albánský trh. Příležitost pro české firmy v této oblasti je i výrobní kooperace s albánskými partnery.

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Prioritou albánské vlády je mimo jiné i zemědělství, a to především z důvodů vysokého počtu práce-schopného obyvatelstva působícího v tomto oboru (kolem 45 %). V Albánii jsou přítomné převážně

malé rodinné farmy, kterých je na 350 tis. Země má předpoklady pro rozsáhlou produkci biopotravin převážně v ovocnářském a zelinářském sektoru. V hornatých oblastech Albánie, kterých je více než 75 %, je významná i živočišná výroba. Charakter zemědělské výroby v Albánii bude upřednostňovat spíše malou zemědělskou techniku (traktory menší výkonové řady, malé zemědělské stroje). Do začátku 90. let minulého století bylo bývalé Československo jedním z největších dodavatelů zemědělských strojů do Albánie, další rozvoj zemědělství tak dává opětovnou šanci dodávkám české techniky. Albánie se v červnu 2014 stala kandidátskou zemí pro vstup do EU, a proto bude muset přizpůsobit svou dotační politiku v tomto odvětví zemědělské politiky EU, a to i navzdory svým omezeným finančním zdrojům. Albánská vláda dále podepsala v srpnu 2016 s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a komerčními bankami dohodu o Albánském garančním fondu pro podporu agrárního sektoru a rozvoj venkova s cílem odblokovat úvěrování investic do zemědělského podnikání. Úvěry jsou určeny nejen větším agropodnikům (skleníky, sběrná místa zemědělské produkce, vodní hospodářství, zpracovatelské linky), ale i drobným farmářům, kterým mají být bankami poskytovány zvýhodněné mikroúvěry.

► Energetický průmysl

Současný energetický systém Albánie využívá na generování elektrické energie výhradně vodní zdroje. Ačkoliv země má rozlohu jen 28 748 km², její hydrografická distribuce je až 44 tis. km² s potenciálem 16 až 18 TWh elektřiny, ze kterého v současné době využívá zhruba třetinu. Tato jednostranná závislost výroby elektrické energie na vodních zdrojích však nutí vládu výrobu elektrické energie diverzifikovat. Příležitost se zde tak nabízí v novém zákonu „O podpoře využití energie z obnovitelných zdrojů“. Malé projekty OZE (pod 500 kW výkonu) budou podle zákona autorizovány zjednodušenou procedurou přímo albánským ministerstvem energetiky. Potenciální investoři soutěží se svými projekty v rámci aukcí obnovitelných zdrojů. Albánie je vystavena slunečnímu záření kolem 1 500 kWh/m²/rok. Při rozvoji solární energetiky má Albánie potenciál získat výkon až 1000 GW tepla nebo 125 MW elektřiny.

Nový zákon byl v případě větrných zdrojů poprvé využit schválením stavby větrné farmy v regionu Tepelene. Projekt v ceně 13 mil. eur realizuje albánská firma a sestává z šesti větrných turbín o celkovém výkonu 12 MW. Nejlepší podmínky na jejich výstavbu mají pobřežní části Jadranu a horské masivy táhnoucí se ze severu na jih při pobřeží. Albánie s jejich výstavbou počítá a odhaduje se, že kolem roku 2025 budou až 4 % elektřiny (400 GWh/rok) vyrobeny pomocí větru.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 3809 – Přípravky k úpravě povrchu, k apretování, přípravky k urychlení barvení ap.
	HS 1003 – Ječmen
	HS 1214 – Tuřín, krmná řepa, jiné krmné kořeny, seno, vojtěška ap. píceřiny
	HS 7305 – Ost. trouby a trubky > 406,4 mm, ze železa nebo oceli

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 8307 – Ohebné trubky, z obecných kovů, též s příslušenstvím (fitinky)
	HS 8432 – Stroje a přístroje pro zemědělství, zahradnictví a lesnictví ap.
	HS 8433 – Žací nebo mláticí stroje, sekačky na trávu ap.
	HS 8461 – Obráběcí stroje k hoblování, obrázení, drážkování, broušení ozubených kol aj. obráb. stroje
	HS 8701 – Traktory a tahače
Textilní a obuvnický průmysl	HS 2902 – Cyklické uhlovodíky
	HS 5212 – Tkaniny bavlněné ost.
	HS 5508 – Nit šicí z vláken střížových, chemických
	HS 8208 – Nože a řezné čepele pro stroje nebo mechanická zařízení
	HS 8444 – Stroje k vytlačování, protahování ap. chemických textilních materiálů
	HS 8452 – Stroje šicí, nábytek, kryty, jehly aj. k strojům
	HS 8453 – Stroje pro přípravu, vyčiňování a zpracování kůží pro výrobu, opravy obuvi aj. výrobků
Dopravní průmysl a infrastruktura	HS 8476 – Automaty prodejní a na rozměňování mincí
	HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel
	HS 8608 – Kolejový svrškový upevňovací materiál a zařízení; mechanické přístroje a signalizační zařízení
Energetický průmysl	HS 8504 – Elektrické transformátory, statické měniče a indukctory
	HS 8536 – El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V
	HS 8541 – Diody, tranzistory ap. polovodičová zařízení
	HS 8535 – El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. > 1 000 V
	HS 3917 – Trubky, potrubí a hadice a jejich příslušenství (například spojky, kolena, příruby) z plastů
Stavební průmysl	HS 3919 – Samolepící desky, listy, fólie, filmy, pruhy a pásy a jiné ploché tvary z plastů, též v rolích
	HS 3920 – Ostatní desky, listy, fólie, filmy a pásy z plastů, nelehčené a nevyztužené, nelaminované, nezesílené ani jinak nekombinované s jinými materiály
	HS 3922 – Koupací vany, sprchy, odpady (výlevky), umyvadla, bidety, záchodové mísy, záchodová sedátka a kryty, splachovací nádrže a podobné sanitární a hygienické výrobky, z plastů
	HS 7212 – Ploché válcované výrobky ze železa nebo nelegované oceli, o šířce menší než 600 mm, plátované, pokovené nebo potažené
	HS 7301 – Štětovnice ze železa nebo oceli, též vrtané, ražené nebo vyrobené ze sestavených prvků; svařované úhelníky, tvarovky a profily ze železa nebo oceli